

Bruxelles, den 13. juni 2025
(OR. en)

10274/25
ADD 9

Interinstitutionel sag:
2025/0163 (NLE)

AELE 52
CH 18
MI 395
ESPACE 47

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	13. juni 2025
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2025) 308 annex
Vedr.:	BILAG til forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en bred pakke af aftaler med henblik på at konsolidere, uddybe og udvide de bilaterale forbindelser med Det Schweiziske Forbund

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2025) 308 - Annex 9.

Bilag: COM(2025) 308 annex

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 13.6.2025
COM(2025) 308 final

ANNEX 9

BILAG

til

forslag til Rådets afgørelse

om indgåelse af en bred pakke af aftaler med henblik på at konsolidere, uddybe og udvide de bilaterale forbindelser med Det Schweiziske Forbund

AFTALE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION
OG DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB PÅ DEN ENE SIDE
OG DET SCHWEIZISKE FORBUND PÅ DEN ANDEN SIDE
OM DET SCHWEIZISKE FORBUNDS DELTAGELSE I EU-PROGRAMMER

Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab, i det følgende under ét benævnt "Unionen" eller "EU",

på den ene side, og

Det Schweiziske Forbund, i det følgende benævnt "Schweiz",

på den anden side,

i det følgende benævnt "de kontraherende parter",

SOM PÅ NY BEKRÆFTER den høje prioritet, de tillægger de særlige forbindelser mellem Unionen, dens medlemsstater og Schweiz på grundlag af deres nærhed, fælles værdier og europæiske identitet,

SOM BYGGER PÅ de fælles mål og stærke forbindelser mellem de kontraherende parter, der går tilbage til samarbejdsaftalen fra 1978 mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Schweiz om samarbejde på området for kontrolleret termonuklear fusion og plasmafysik¹, rammeaftalen fra 1986 om videnskabeligt og teknisk samarbejde mellem De europæiske Fællesskaber og Schweiz², aftalerne fra 2007 i form af brevveksling mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Det Schweiziske Forbund om anvendelse på Det Schweiziske Forbunds område af aftalen om oprettelse af Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER³, der skal forestå den fælles gennemførelse af ITER-projektet⁴, og aftalen om den bredere strategi⁵ for så vidt angår Det Schweiziske Forbunds område, på Schweiz' medlemskab af det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling⁶ og på aftalen fra 2014 om videnskabeligt og teknologisk samarbejde mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab og Det Schweiziske Forbund, hvorved Det Schweiziske Forbund associeres til Horisont 2020 — rammeprogrammet for forskning og innovation og til forsknings- og uddannelsesprogrammet for Det Europæiske Atomenergifællesskab, som komplementerer Horisont 2020, og hvorved der fastsættes regler for Det Schweiziske Forbunds deltagelse i ITER-aktiviteterne, der udføres af Fusion for Energy⁷,

¹ EFT L 242 af 4.9.1978, s. 2.

² EFT L 313 af 22.11.1985, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/1985/507/oj.

³ Aftalen fra 2006 om oprettelse af Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER, der skal forestå den fælles gennemførelse af ITER-projektet (EUT L 20 af 24.1.2008, s. 17).

⁴ Aftalen fra 2006 om ITER's privilegier og immuniteter, EUT L 358 af 16.12.2006, s. 82, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/2006/943\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2006/943(2)/oj).

⁵ Aftalen fra 2007 mellem Japans regering og Det Europæiske Atomenergifællesskab om den fælles gennemførelse af aktiviteterne under den bredere strategi inden for fusionsenergiforskning, EUT L 246 af 21.9.2007, s. 34.

⁶ Kommissionens afgørelse af 22. november 2007 om indgåelse af aftaler i form af brevveksling mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom) og Det Schweiziske Forbund (Schweiz) om anvendelse på Schweiz' område af ITER-aftalen, aftalen om privilegier og immuniteter for ITER og aftalen om den bredere strategi og om Schweiz' medlemskab af det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (EUT L 20 af 24.1.2008, s. 11).

⁷ EUT L 370 af 30.12.2014, s. 3.

SOM TAGER I BETRAGTNING, at Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom) har indgået ITER-aftalen, aftalen om privilegier og immuniteter for ITER og aftalen om den bredere strategi,

SOM TAGER HENSYN TIL Rådets afgørelse 2007/198/Euratom¹ om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling og om tilståelse af fordele til det,

SOM ANERKENDER de kontraherende parter fælles ønske om yderligere at udvikle, styrke, stimulere og udvide deres forbindelser og samarbejde om ITER-relaterede aktiviteter på grundlag af lighed, gensidighed og en samlet balance mellem fordele, rettigheder og forpligtelser,

SOM TAGER HENSYN TIL Unionens bestræbelser på at lede indsatsen ved at samarbejde med internationale partnere for at tackle globale udfordringer i overensstemmelse med handlingsplanen for mennesker, planeten og velstand i FN's dagsorden "Ændring af vores samfund: 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling",

SOM ØNSKER at indgå en langsigtet aftale om Schweiz' deltagelse i ethvert EU-program og fastsætte retsgrundlaget for et sådant samarbejde,

SOM TAGER HENSYN TIL de kontraherende parter fælles mål om at konsolidere og uddybe deres mangeårige og vellykkede samarbejde, navnlig inden for forskning og innovation, rummet, nuklear fusion og fission, og uddannelse, ungdom, sport og kultur samt andre områder af fælles interesse såsom digital omstilling og indsats på sundhedsområdet, der muliggør Schweiz' mere systematiske deltagelse i EU-programmer i fremtiden,

¹ Rådets beslutning 2007/198/Euratom af 27. marts 2007 om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling og om tilståelse af fordele til det (EUT L 90 af 30.3.2007, s. 58).

SOM ANERKENDER de generelle principper i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695¹ om oprettelse af Horisont Europa ("Horisont Europa-programmet") og i Rådets forordning (Euratom) 2021/765 om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskabs forsknings- og uddannelsesprogram for perioden 2021-2025, som komplementerer Horisont Europa² ("Euratomprogrammet"),

SOM ANERKENDER målene for det fornyede europæiske forskningsrum om navnlig at opbygge et fælles videnskabeligt og teknologisk område, oprette et indre marked for forskning og innovation, fremme og lette samarbejdet mellem organisationer inden for forskning og innovation, herunder universiteter, og udvekslingen af god praksis og attraktive forskningskarrierer, lette mobiliteten for forskere på tværs af grænser og sektorer, fremme fri bevægelighed for videnskabelig viden og innovation, fremme respekten for akademisk frihed og frihed til videnskabelig forskning, støtte videnskabelige uddannelses- og kommunikationsaktiviteter og fremme de deltagende økonomiers konkurrenceevne og tiltrækningskraft, og at lande, der er associeret med Unionens rammeprogrammer for forskning og innovation, er centrale potentielle partnere i denne indsats,

SOM UNDERSTREGER den rolle, som de europæiske partnerskaber spiller i at imødegå nogle af Europas mest presserende udfordringer gennem fælles initiativer inden for forskning og innovation, der i væsentlig grad bidrager til de af Unionens prioriteter inden for forskning og innovation, der kræver en kritisk masse samt en langsigtet vision, og betydningen af associerede landes deltagelse i sådanne europæiske partnerskaber,

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation – og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013 (EUT L 170 af 12.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

² Rådets forordning (Euratom) 2021/765 af 10. maj 2021 om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskabs forsknings- og uddannelsesprogram for perioden 2021-2025, som komplementerer Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation og om ophævelse af forordning (Euratom) 2018/1563 (EUT L 167 I af 12.5.2021, s. 81, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj>).

SOM SØGER at skabe gensidigt fordelagtige betingelser med henblik på at oprette anstændige arbejdspladser, styrke og støtte de kontraherende parter innovationsøkosystemer ved at hjælpe virksomhederne med at innovere og opskalere på de kontraherende parter markeder og lette udbredelsen samt udrulningen af og adgangen til innovation, herunder kapacitetsopbyggende aktiviteter,

SOM ANERKENDER, at gensidig deltagelse i hinandens programmer bør være til gensidig fordel, og at hver kontraherende part vil gøre sit bedste for at åbne sine programmer for den anden kontraherende part under hensyntagen til deres art og i erkendelse af, at de kontraherende parter forbeholder sig ret til at begrænse eller fastsætte betingelser for deltagelse i disse programmer, navnlig af hensyn til sikkerheden, herunder hvad angår foranstaltninger, der vedrører deres strategiske aktiver eller interesser,

SOM HENVISER til eventuelle forskelle mellem retningslinjerne for EU-programmer og schweiziske programmer og foranstaltninger,

SOM HENVISER TIL, at de generelle målsætninger med Euratomprogrammet er at forfølge forsknings- og uddannelsesaktiviteter med vægt på forbedring af nuklear sikkerhed, sikring og strålingsbeskyttelse og sigte mod at komplementere Horisont Europas ikkenukleare målsætninger, herunder i forbindelse med energiomstillingen, samt fremme udviklingen af fusionsenergi,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at ITER-aftalen i henhold til artikel 21 finder anvendelse på Schweiz, der deltager i Euratoms fusionsprogram som et fuldt associeret tredjeland,

SOM HENVISER TIL, at Euratom er medlem af det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling, og at Schweiz i henhold til artikel 2 i Rådets afgørelse 2007/198/Euratom vil være medlem af dette fællesforetagende som et tredjeland efter at have associeret sit forskningsprogram med Euratoms fusionsprogram,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at aftalen om den bredere strategi i henhold til aftalens artikel 26 finder anvendelse på Schweiz, der deltager i Euratoms fusionsprogram som et fuldt associeret tredjeland,

SOM ANERKENDER fordelene ved Schweiz' deltagelse i komponenter i Den Europæiske Unions rumprogram, som er åbne for tredjelandes deltagelse,

SOM FREMHÆVER behovet for at bevare, udvikle og fremme europæisk kulturel og sproglig mangfoldighed og at øge konkurrenceevnen og det økonomiske potentiale i de kulturelle og kreative sektorer, navnlig i den audiovisuelle sektor,

SOM ANERKENDER, at EU-programmernes mål og generelle principper i kultursektoren og den audiovisuelle sektor er afgørende ud fra et kulturelt, demokratisk, miljømæssigt, socialt og økonomisk synspunkt og er særligt relevante for vores samfund og kulturelle sektorer, der står over for de aktuelle udfordringer i forbindelse med globalisering, klimaændringer og digitalisering,

SOM ANERKENDER, at disse principper, der også afspejles i UNESCO's konvention fra 2005 om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed, efterleves af Schweiz, som står over for lignende udfordringer og deler de samme principper som demokrati, retsstatsprincippet, respekt for menneskerettighederne, herunder ligestilling mellem alle mennesker, kønsbalance og ytringsfrihed og kunstnerisk frihed,

SOM ANERKENDER de generelle principper i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/694¹ om programmet for et digitalt Europa,

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/694 af 29. april 2021 om oprettelse af programmet for et digitalt Europa og om ophævelse af afgørelse (EU) 2015/2240 (EUT L 166 af 11.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

SOM UNDERSTREGER, at den digitale omstilling af vores økonomi og samfund giver enorme muligheder for vækst og beskæftigelse, kan bidrage til den grønne omstilling og vores globale konkurrenceevne og styrke den kreative og kulturelle mangfoldighed,

SOM ANERKENDER, at en sådan transformativ udvikling kræver samarbejde med Unionens internationale partnere i størst mulig gennemsigtighed og på grundlag af fælles mål og værdier, og med respekt for begge kontraherende parter sikkerhedsinteresser,

SOM ØNSKER at etablere et gensidigt fordelagtigt samarbejde med henblik på at styrke og støtte udbredelsen af pålidelige og sikre digitale kapaciteter hos de kontraherende parter, f.eks. inden for højtydende databehandling, kunstig intelligens, cloudcomputing og dataområder, avancerede digitale færdigheder og udrulning og bedste anvendelse af digital kapacitet og interoperabilitet, og at lette udbredelsen samt udbredelsen af og adgangen til digitale løsninger med de kontraherende parter,

SOM UNDERSTREGER vigtigheden af gennem livslang læring at støtte borgernes uddannelsesmæssige, faglige og personlige udvikling inden for uddannelse, ungdom og idræt i og uden for Europa for derigennem at bidrage til bæredygtig vækst, kvalitetsjob og social samhørighed, skabe innovation og styrke den europæiske identitet og aktivt medborgerskab,

SOM TAGER HENSYN TIL de kontraherende parter fælles mål, værdier og stærke bånd inden for uddannelse, ungdom og sport, og SOM ANERKENDER de kontraherende parter fælles ønske om yderligere at udvikle, styrke, stimulere og udvide deres forbindelser og samarbejde på dette område,

SOM ANERKENDER de generelle principper, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/522 om oprettelse af et EU-handlingsprogram for sundhed¹ ("EU4Health-programmet"), navnlig i forbindelse med relevante specifikke dele af EU4Health-programmet, som er omfattet af aftalen mellem Den Europæiske Union og Det Schweiziske Forbund om sundhed ("aftalen om sundhed"),

SOM DELER de generelle mål for EU4Health-programmet om at beskytte mennesker i Unionen mod alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler, SOM TAGER HENSYN TIL de kontraherende parter fælles mål, værdier og stærke forbindelser på sundhedsområdet, og ANERKENDER de kontraherende parter fælles ønske om at udvikle, styrke, stimulere og udvide deres forbindelser og samarbejde heri,

SOM ØNSKER at udvide deres samarbejde med starten af den midlertidige anvendelse af denne aftale og så hurtigt som muligt,

SOM ØNSKER at sikre, at alle enheder, der har fået overdraget gennemførelsen af projekter eller foranstaltninger, for hvilke der er indgået retlige forpligtelser på betingelserne i denne aftale, kan fuldføre disse projekter eller foranstaltninger, selv i tilfælde af ophør af den midlertidige anvendelse eller afslutning,

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/522 af 24. marts 2021 om oprettelse af et EU-handlingsprogram for sundhed ("EU4Health-programmet") for perioden 2021-2027 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 282/2014 (EUT L 107 af 26.3.2021, s. 1). <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>.

SOM TAGER HENSYN TIL, at de nære forbindelser mellem Schweiz og Unionen er til fordel for de kontraherende parter,

SOM SØGER at etablere en varig ramme for samarbejdet mellem de kontraherende parter med klare betingelser for Schweiz' deltagelse i EU-programmer og -aktiviteter såvel som en mekanisme, der fremmer etableringen af en sådan deltagelse i de enkelte EU-programmer og -aktiviteter,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

ARTIKEL 1

Genstand

Ved denne aftale fastsættes reglerne for Schweiz' deltagelse i ethvert EU-program eller enhver EU-aktivitet eller dele heraf, som er åbent for Schweiz' deltagelse, og som er opført i en protokol til denne aftale.

ARTIKEL 2

Definitioner

Med henblik på denne aftale anvendes følgende definitioner:

a) "basisretsakt":

- i) en retsakt fra en eller flere EU-institutioner, bortset fra en henstilling eller en udtalelse, om oprettelse af et program, der udgør et retsgrundlag for en foranstaltning og for afholdelsen af den dertil svarende udgift, der er opført på Unionens budget, eller for en budgetgaranti eller en finansiel bistand, som understøttes af Unionens budget, herunder alle ændringer heraf og alle en EU-institutions relevante retsakter, der supplerer eller gennemfører retsakten, bortset fra retsakter om vedtagelse af arbejdsprogrammer, eller
- ii) en retsakt fra en eller flere EU-institutioner, bortset fra en henstilling eller en udtalelse, om oprettelse af en aktivitet, der finansieres over Unionens budgettet og ikke indgår i programmer, herunder alle ændringer heraf og alle en EU-institutions relevante retsakter, der supplerer eller gennemfører retsakten, bortset fra retsakter om vedtagelse af arbejdsprogrammer

b) "finansieringsaftale": enhver aftale vedrørende et EU-program eller en EU-aktivitet i henhold til protokollerne til denne aftale, hvori Schweiz deltager, som gennemfører EU-midler som f.eks. tilskudsaftaler, bidragsaftaler, rammeaftaler om finansielt partnerskab, finansieringsaftaler og garantiaftaler

- c) "andre regler vedrørende gennemførelsen af EU-programmet eller -aktiviteten": regler, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509¹ ("finansforordningen"), der finder anvendelse på Unionens almindelige budget, og i arbejdsprogrammet eller i indkaldelser eller andre EU-tildelingsprocedurer
- d) "Unionen": Unionen og/eller Det Europæiske Atomenergifællesskab
- e) "EU-tildelingsprocedure": en procedure om tildeling af EU-finansiering, der iværksættes af Unionen eller af personer eller enheder, som har fået overdraget gennemførelsen af EU-midler
- f) "schweizisk enhed": enhver form for enhed, hvad enten det er en fysisk person, juridisk person eller anden type enhed, der kan deltage i aktiviteter inden for rammerne af et EU-program eller en EU-aktivitet i overensstemmelse med basisretsakten, og som har ophold i eller er etableret i Schweiz.

ARTIKEL 3

Fastlæggelse af deltagelse

1. Schweiz deltager i og bidrager til de EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf, som er åbne for Schweiz' deltagelse, i overensstemmelse med basisretsakterne som omfattet af protokollerne til denne aftale.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509 af 23. september 2024 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024).

2. For hver ny flerårig finansiell ramme ("FFR") drøfter Det Blandede Udvalg, der er nedsat ved denne aftale ("Det Blandede Udvalg"), efter at basisretsakterne om oprettelse af EU-programmer er trådt i kraft, og forudsat at disse EU-programmer er åbne for deltagelse af tredjelande, herunder Schweiz, den gnidningsløse kontinuitet i det ved aftalen etablerede samarbejde, inden forelæggelsen af en skrivelse, hvori Schweiz tilkendegiver sin hensigt om at deltage i et EU-program.
3. De specifikke vilkår og betingelser for Schweiz' deltagelse i et bestemt EU-program eller en bestemt EU-aktivitet eller dele heraf fastsættes i protokollerne til denne aftale. Protokollerne til denne aftale kan ændres af Det Blandede Udvalg.
4. I protokollerne til denne aftale:
- a) identificeres de EU-programmer og -aktiviteter eller dele heraf, hvori Schweiz skal deltage
 - b) fastsættes deltagelsens varighed, nemlig den periode, hvor Schweiz og schweiziske enheder kan ansøge om EU-finansiering eller kan få overdraget gennemførelsen af EU-finansiering
 - c) fastsættes specifikke deltagelsesbetingelser for Schweiz og schweiziske enheder, herunder de nærmere ordninger for gennemførelsen af de finansielle betingelser, jf. denne aftales artikel 7 og 8, og de nærmere ordninger for korrektionsmekanismen som fastsat i artikel 9, og betingelserne for deltagelse i strukturer, der er oprettet med henblik på at gennemføre disse EU-programmer eller -aktiviteter. Disse betingelser skal være i overensstemmelse med denne aftale og basisretsakterne samt retsakterne fra en eller flere EU-institutioner om oprettelse af de pågældende strukturer

- d) fastsættes, når det er relevant, beløbet for Schweiz' finansielle bidrag til et EU-program, der gennemføres gennem et finansielt instrument eller en budgetgaranti, med forbehold af specifikke bestemmelser i denne aftales artikel 10.

ARTIKEL 4

Overholdelse af reglerne for EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf

1. Schweiz deltager i de EU-programmer eller -aktiviteter, eller dele heraf, som er omfattet af protokollerne til denne aftale, på de vilkår og betingelser, der er fastsat i denne aftale, dens protokoller, i basisretsakterne og andre regler vedrørende gennemførelse af disse EU-programmer og -aktiviteter eller dele heraf.
2. Vilkårene og betingelserne i stk. 1 omfatter:
 - a) støtteberettigelsen af schweiziske enheder og andre støtteberettigelsesbetingelser vedrørende Schweiz, særlig med hensyn til oprindelse, aktivitetssted eller nationalitet
 - b) vilkårene og betingelserne for indgivelse, vurdering og udvælgelse af ansøgninger og for støtteberettigede schweiziske enheders gennemførelse af aktionerne.
3. Vilkårene og betingelserne omhandlet i stk. 2, litra b), skal svare til dem, der gælder for støtteberettigede enheder i medlemsstaterne, herunder overholdelse af Unionens restriktive foranstaltninger vedtaget i henhold til traktaten om Den Europæiske Union eller traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ("TEUF"), medmindre andet er fastsat i vilkårene og betingelserne omhandlet i stk. 1.

ARTIKEL 5

Betingelser for deltagelse i EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf vedrørende personers mobilitet og bevægelighed for varer og tjenesteydelser inden for rammerne af gennemførelsen af EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf

1. Med forbehold af gunstigere bestemmelser i aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Det Schweiziske Forbund på den anden side om fri bevægelighed for personer¹ ("aftalen om fri bevægelighed for personer") eller i schweizisk national ret er Schweiz' deltagelse i EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf, jf. artikel 3, der kræver personers mobilitet mellem Unionen og Schweiz eller inden for Schweiz, med henblik på gennemførelsen af sådanne EU-programmer betinget af, at Schweiz sikrer, at:

- a) der ikke finder nogen forskelsbehandling på grundlag af nationalitet sted med hensyn til personers mobilitet i forbindelse med gennemførelsen af EU-programmer
- b) betingelserne for, at personer kan flytte til Schweiz og inden for Schweiz som led i gennemførelsen af EU-programmer, ikke medfører uberettigede administrative eller finansielle byrder og
- c) betingelserne for personer for adgang til tjenester i Schweiz, der er direkte knyttet til gennemførelsen af EU-programmer, er de samme som for schweiziske statsborgere. Dette vedrører navnlig eventuelle gebyrer i forbindelse med deltagelse i en aktivitet, der finansieres af et EU-program, og berører ikke gunstigere gebyrregler, der måtte gælde i forbindelse med Erasmus+-programmet.

¹ EFT L 114 af 30.4.2002, s. 6.

2. Uden at det berører gunstigere bestemmelser i aftalen om fri bevægelighed for personer eller i EU-retten for så vidt angår deltagelse, der indebærer mobilitet for personer mellem Schweiz og Unionen, eller inden for Unionen med henblik på gennemførelsen af EU-programmer, sikrer Unionen, at:

- a) betingelserne for, at personer kan flytte til Unionen og inden for Unionen som led i gennemførelsen af EU-programmer, ikke medfører uberettigede administrative eller finansielle byrder og
- b) betingelserne for personer for adgang til tjenester i Unionen, der er direkte knyttet til gennemførelsen af EU-programmer, er de samme som for EU-borgere. Dette vedrører navnlig eventuelle gebyrer i forbindelse med deltagelse i en aktivitet, der finansieres af et EU-program, og berører ikke gunstigere gebyrregler, der måtte gælde i forbindelse med Erasmus+-programmet.

3. De kontraherende parter gør deres yderste for at lette den grænseoverskridende bevægelighed for varer og tjenesteydelser, der skal anvendes i forbindelse med de aktiviteter, der er omfattet af denne aftale, inden for rammerne af de gældende bestemmelser.

4. I protokollerne til denne aftale kan der fastsættes yderligere specifikke vilkår og betingelser, som henviser til denne artikel, og som er nødvendige for Schweiz' deltagelse i EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf.

ARTIKEL 6

Schweiz' deltagelse i forvaltningen af programmer eller -aktiviteter

1. Repræsentanter for eller eksperter fra Schweiz eller eksperter udpeget af Schweiz kan, medmindre der er tale om punkter, som kun er forbeholdt EU-medlemsstaterne, eller et EU-program eller en -aktivitet eller en del heraf, som Schweiz ikke deltager i, deltage som observatører i møder i udvalg eller komitéer eller ekspertgrupper eller andre lignende møder, hvor repræsentanter for eller eksperter fra medlemsstaterne eller eksperter udpeget af medlemsstaterne deltager, og som bistår Europa-Kommissionen ved gennemførelsen og forvaltningen af de EU-programmer eller -aktiviteter, eller dele heraf, som Schweiz deltager i, jf. denne aftales artikel 3, eller som Europa-Kommissionen har oprettet med henblik på at gennemføre EU-retten i forbindelse med disse EU-programmer eller -aktiviteter, eller dele heraf. Repræsentanterne for eller eksperterne fra Schweiz eller eksperter udpeget af Schweiz er ikke til stede ved afstemningen. Schweiz underrettes om afstemningsresultatet.
2. Såfremt eksperter eller evaluators ikke udpeges på grundlag af nationalitet, må schweiziske eksperter og evaluators ikke udelukkes på grund af nationalitet.
3. Forudsat at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, er deltagelsen af repræsentanter for Schweiz i de i dette stykke omhandlede møder eller i andre møder vedrørende gennemførelsen af EU-programmer eller -aktiviteter underkastet samme regler og procedurer, som gælder for repræsentanter for medlemsstaterne, navnlig med hensyn til taleret, modtagelse af oplysninger og dokumentation, medmindre der er tale om punkter, som kun er forbeholdt medlemsstaterne, eller i forbindelse med et program, en aktivitet eller dele heraf, som Schweiz ikke deltager i, og godtgørelse af rejse- og opholdsudgifter.

4. I protokollerne til denne aftale kan der fastsættes nærmere vilkår og betingelser om eksperters deltagelse samt Schweiz' deltagelse i bestyrelser og strukturer, der er oprettet med henblik på at gennemføre EU-programmerne eller -aktiviteterne, jf. de respektive protokoller til denne aftale.

ARTIKEL 7

Finansielle betingelser

1. Schweiz eller schweiziske enheders deltagelse i EU-programmer eller -aktiviteter, eller dele heraf, forudsætter, at Schweiz bidrager finansielt til den dertil svarende finansiering under Unionens budget.
2. Det finansielle bidrag har form af summen af:
 - a) et operationelt bidrag og
 - b) et deltagelsesgebyr.
3. Det finansielle bidrag ydes i form af en årlig betaling i en eller flere rater.
4. Uden at det berører denne artikels stk. 8 udgør deltagelsesgebyret 4 % af det årlige operationelle bidrag og underkastes ikke justeringer med tilbagevirkende kraft, med undtagelse af suspension i henhold til artikel 19. I tilfælde af suspension i henhold til artikel 19 justeres deltagelsesgebyret i overensstemmelse med justeringen af det operationelle bidrag. Fra 2028 kan deltagelsesgebyrets størrelse justeres af Det Blandede Udvalg.

5. Det operationelle bidrag dækker aktions- og støtteudgifter og supplerer for så vidt angår både forpligtelses- og betalingsbevillinger de beløb, der er opført på Unionens endeligt vedtagne budget for programmer eller aktiviteter eller dele heraf, og som alt efter omstændighederne forøges med eksterne formålsbestemte indtægter, der ikke vedrører finansielle bidrag til EU-programmer og -aktiviteter fra andre donorer som defineret i en protokol til denne aftale.

6. Det operationelle bidrag baseres på en fordelingsnøgle defineret som forholdet mellem Schweiz' bruttonationalprodukt (BNP) i markedspriser og Unionens BNP i markedspriser. Med henblik herpå er de kontraherende parter tal for BNP i markedspriser de seneste foreliggende tal pr. 1. januar i det år, hvor den årlige betaling finder sted, som oplyst af Den Europæiske Unions Statistiske Kontor (Eurostat) under behørig hensyntagen til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om samarbejde om statistik, der blev udfærdiget i Luxembourg den 26. oktober 2004. Hvis den aftale ophører med at finde anvendelse, er Schweiz' BNP det, der er fastlagt på grundlag af data fra Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling.

7. Det operationelle bidrag baseres på anvendelsen af fordelingsnøglen for de oprindelige forpligtelsesbevillinger, som eventuelt forøges som angivet i stk. 5, og som er opført på det endeligt vedtagne EU-budget for det relevante år til finansiering af EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf, som Schweiz deltager i.

8. Det deltagelsesgebyr, der er omhandlet i stk. 2, har følgende værdi i årene 2025-2027:

– 2025: 2,5 %

- 2026: 3 %
- 2027: 4 %

9. Efter anmodning forelægger Europa-Kommissionen Schweiz oplysninger om dets finansielle deltagelse som fastsat i de budget-, regnskabs-, resultat- og evalueringsrelaterede oplysninger, der er fremsendt til Unionens budget- og dechargemyndigheder vedrørende de EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf, hvori Schweiz deltager. Disse oplysninger forelægges under behørig hensyntagen til Unionens og Schweiz' fortroligheds- og databeskyttelsesregler og berører ikke de oplysninger, som Schweiz' har ret til at modtage i henhold til artikel 12.

10. Alle bidrag fra Schweiz eller betalinger fra Unionen og beregningen af beløb, der forfalder til betaling eller modtages, foretages i euro.

11. Der er fastsat detaljerede bestemmelser for gennemførelsen af denne artikel i de respektive protokoller til denne aftale samt i bilaget til denne aftale om bestemmelserne om den finansielle gennemførelse.

ARTIKEL 8

Programmer og aktiviteter, i forbindelse med hvilke en justeringsmekanisme finder anvendelse på
det operationelle bidrag

1. Hvis det er fastsat i en protokol til denne aftale, kan det operationelle bidrag for et EU-program eller en EU-aktivitet eller en del heraf for år N op- eller nedjusteres med tilbagevirkende kraft i et eller flere efterfølgende år på basis af de budgetmæssige forpligtelser, der er indgået på grundlag af forpligtelsesbevillingerne for det pågældende år, deres gennemførelse og deres frigørelse.

2. Den første justering foretages i år N+1, hvor det operationelle bidrag justeres i forhold til forskellen mellem bidraget og et justeret bidrag, som beregnes ved hjælp af fordelingsnøglen for år N, og som er justeret ved hjælp af en koefficient i det omfang, det er fastsat i den pågældende protokol, på summen af:

- a) beløbet for de budgetmæssige forpligtelser, der er indgået på grundlag af forpligtelsesbevillinger, der er godkendt i år N inden for rammerne af EU-budgettet, og forpligtelsesbevillinger svarende til genopførte frigørelser og
- b) eventuelle eksterne formålsbestemte indtægter, der ikke hidrører fra finansielle bidrag til EU-programmer og -aktiviteter fra andre donorer som omfattet af protokollerne til denne aftale, og som var disponible ved udgangen af år N.

3. Hvert efterfølgende år beregner Unionen, indtil alle budgetforpligtelser, der finansieres over forpligtelsesbevillinger fra år N, er betalt eller frigjort, og senest tre år efter EU-programmets afslutning eller efter udløbet af FFR svarende til år N, alt efter hvad der indtræffer først, en justering af bidraget for år N ved at reducere Schweiz' bidrag med det beløb, der fremkommer ved at anvende fordelingsnøglen, som eventuelt er justeret i henhold til den pågældende protokol, for år N på de frigørelser, der hvert år er foretaget på forpligtelser i år N, der finansieres over Unionens budget, eller fra genopførte frigørelser.

4. Hvis eksterne formålsbestemte indtægter, der ikke hidrører fra finansielle bidrag til EU-programmer og aktiviteter fra andre donorer som omfattet af protokollerne til denne aftale, annulleres, nedsættes Schweiz' bidrag til det pågældende EU-program eller den pågældende EU-aktivitet eller dele heraf med det beløb, der fremkommer ved at anvende fordelingsnøglen for år N, justeret i det omfang, det er fastsat i den relevante protokol, på det annullerede beløb.

5. I år N+2 eller i efterfølgende år nedsættes Schweiz' bidrag for år N efter at have foretaget de tilpasninger, der er omhandlet i stk. 2, 3 og 4, ligeledes med et beløb, der fremkommer ved at gange Schweiz' bidrag for år N med forholdet:

- a) de retlige forpligtelser for år N, der finansieres over eventuelle disponible forpligtelsesbevillinger i år N, og som følger af konkurrencebaserede tildelingsprocedurer,
 - i) som Schweiz og schweiziske enheder er blevet udelukket fra
 - ii) for hvilke fristen for indgivelse af ansøgninger er udløbet under den suspension, der er omhandlet i artikel 19, eller efter den indstilling, der er omhandlet i artikel 20, er trådt i kraft, og
- b) det samlede beløb for retlige forpligtelser, der finansieres over eventuelle forpligtelsesbevillinger for år N.

6. Som beskrevet i stk. 5 beregnes dette beløb for retlige forpligtelser ved at tage alle de budgetmæssige forpligtelser, der er indgået i år N, og fratrække de frigørelser, der er indgået for disse forpligtelser i år N+1.

ARTIKEL 9

EU-programmer og -aktiviteter, eller dele heraf, for hvilke en automatisk korrektionsmekanisme finder anvendelse

1. Der anvendes en automatisk korrektionsmekanisme i forbindelse med et EU-program eller en EU-aktivitet eller en del heraf, for hvilket anvendelsen af en automatisk korrektionsmekanisme er fastsat i EU-forordningen om oprettelse af det pågældende program eller den pågældende aktivitet og i den relevante protokol til denne aftale. Anvendelsen af denne automatiske korrektionsmekanisme kan begrænses til dele af det EU-program eller den EU-aktivitet, der er angivet i protokollen til denne aftale, og som gennemføres ved hjælp af tilskud, som er omfattet af konkurrencebaserede indkaldelser af forslag. De detaljerede regler for identificering af de dele af EU-programmet eller -aktiviteten, som den automatiske korrektionsmekanisme finder eller ikke finder anvendelse på, kan fastsættes i protokollen.
2. Det automatiske korrektionsbeløb for et EU-program eller en EU-aktivitet eller dele heraf er forskellen mellem de oprindelige beløb for de retlige forpligtelser, der faktisk er indgået med Schweiz eller schweiziske enheder, og som er finansieret over forpligtelsesbevillinger for det pågældende år, og det tilsvarende operationelle bidrag, som Schweiz har betalt som justeret i henhold til denne aftales artikel 8, hvis den relevante protokol til denne aftale indeholder bestemmelser om en sådan justering, eksklusive støtteudgifter, der dækker samme periode.
3. Ethvert beløb, der er omhandlet i denne artikels stk. 2, og som hvert år i to på hinanden følgende år overstiger 8 % af det tilsvarende operationelle bidrag fra Schweiz til EU-programmet som justeret i henhold til artikel 8, forfalder til betaling af Schweiz som et supplerende bidrag i henhold til den automatiske korrektionsmekanisme for hvert af disse to år.

4. De nærmere regler for fastlæggelsen af de relevante beløb for de retlige forpligtelser, der er omhandlet i denne artikels stk. 2, herunder for så vidt angår konsortier, og for beregningen af den automatiske korrektion kan fastsættes i bilaget til denne aftale om bestemmelserne om den finansielle gennemførelse.

ARTIKEL 10

Finansiering i forbindelse med EU-programmer, der gennemføres via finansielle instrumenter eller budgetgarantier

1. Hvis Schweiz i overensstemmelse med artikel 3 deltager i et EU-program eller en del heraf, der gennemføres ved hjælp af finansielle instrumenter eller budgetgarantier i henhold til finansforordningen, yder Schweiz et bidrag til disse finansielle instrumenter eller budgetgarantier i overensstemmelse med finansforordningen og basisretsakten om oprettelse af EU-programmet eller -aktiviteten.

Det tilførte bidrag forøger Unionens budgetgaranti eller det finansielle instruments finansieringsramme.

2. Hvor det er relevant, kan de nærmere bestemmelser for gennemførelsen af denne artikel præciseres i den relevante protokol.

ARTIKEL 11

Gennemgang og revision

1. Unionen har ret til i overensstemmelse med gældende retsakter fra en eller flere EU-institutioner eller -organer og som angivet i relevante aftaler og kontrakter at gennemføre tekniske, videnskabelige, finansielle eller andre former for gennemgange og revisioner hos enhver fysisk person eller retlig enhed, der er hhv. bosiddende eller etableret i Schweiz samt modtager EU-midler, og enhver tredjepart, der er involveret i gennemførelsen af EU-midler og er bosiddende eller etableret i Schweiz. Sådanne gennemgange og revisioner kan foretages af ansatte hos Unionens institutioner og organer, navnlig Europa-Kommissionen og Den Europæiske Revisionsret, eller af andre personer, som er bemyndiget hertil af Europa-Kommissionen. Under udøvelsen af deres hverv på Schweiz' område handler Unionens ansatte og undersøgelsesorganer på en måde, der er i overensstemmelse med schweizisk ret.
2. Ansatte hos Unionens institutioner og organer, navnlig Kommissionen og Den Europæiske Revisionsret, og de øvrige personer, der er bemyndiget hertil af Kommissionen, skal have passende adgang til arbejdssteder, arbejder og dokumenter i elektronisk form og på papir samt alle nødvendige informationer til at udføre sådanne revisioner, herunder ret til at få udleveret en fysisk/elektronisk kopi af eller uddrag fra ethvert dokument eller indholdet af ethvert datamedium, som den reviderede fysiske eller juridiske person eller den reviderede tredjepart er i besiddelse af.
3. Schweiz må ikke forhindre eller rejse særlige hindringer for adgangsretten i Schweiz og for adgangen til lokaler for ansatte eller andre personer, der er omhandlet i stk. 2, på grund af udøvelsen af deres opgaver som omhandlet i denne artikel.

4. Gennemgange og revisioner som omhandlet i denne artikels stk. 1 kan foretages (også efter suspensionen af en protokols anvendelse i henhold til artikel 19, og efter at aftalens midlertidige anvendelse ophører eller afsluttes) på de betingelser, der er fastsat i en eller flere af Unionens institutioners eller organers gældende retsakter, og som fastsat i relevante aftaler og kontrakter vedrørende enhver retlig forpligtelse til gennemførelse af Unionens budget, som Unionen har indgået inden den dato, hvor anvendelsen af den relevante protokol suspenderes, den midlertidige anvendelse af aftalen ophører, eller aftalen afsluttes.

ARTIKEL 12

Bekæmpelse af uregelmæssigheder og svig samt andre strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser

1. Kommissionen og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) bemyndiges til at foretage administrative undersøgelser i forbindelse med gennemførelse af denne aftale og dens protokoller på Schweiz' område, herunder kontrol og inspektion på stedet. Disse undersøgelser gennemføres i overensstemmelse med de vilkår og betingelser, der er fastsat i en eller flere af EU-institutionernes gældende retsakter. Under udøvelsen af deres hverv på Schweiz' område handler Unionens ansatte og undersøgelsesorganer på en måde, der er i overensstemmelse med schweizisk ret.

2. Schweiz' kompetente myndigheder meddeler inden for en rimelig tidsfrist Europa-Kommissionen eller OLAF alle oplysninger eller mistanke om uregelmæssigheder, svig eller anden ulovlig aktivitet, der skader EU's finansielle interesser, i forbindelse med gennemførelsen af denne aftale og dens protokoller.

3. Der kan foretages kontrol og inspektion på stedet hos enhver fysisk person eller retlig enhed, der er hhv. bosiddende eller etableret i Schweiz, og som modtager EU-midler, samt hos enhver tredjepart, der er involveret i gennemførelsen af EU-midler og er bosiddende eller etableret i Schweiz.
4. Europa-Kommissionen eller OLAF forbereder og gennemfører kontrol og inspektion på stedet i tæt samarbejde med den kompetente schweiziske revisionsmyndighed, som i rimelig tid i forvejen underrettes om kontrollens og inspektionens genstand, formål og retsgrundlag, således at de kompetente schweiziske myndigheder kan yde bistand. Med henblik herpå kan de kompetente schweiziske myndigheder deltage i kontrollen og inspektionen på stedet.
5. Efter anmodning fra de schweiziske myndigheder kan kontrollen og inspektionen på stedet gennemføres i fællesskab med Kommissionen eller OLAF.
6. Europa-Kommissionens ansatte og OLAF's personale skal have adgang til alle de oplysninger og dokumentation, herunder computerdata, vedrørende de pågældende operationer, der er nødvendige for en korrekt gennemførelse af kontrollen og inspektionen på stedet. De skal navnlig kunne kopiere relevante dokumenter.
7. Hvis personen, enheden eller en anden tredjepart modsætter sig kontrol eller inspektion på stedet, yder de schweiziske myndigheder i overensstemmelse med de nationale love og bestemmelser Kommissionen eller OLAF bistand, for at de kan udføre den kontrol og inspektion på stedet, som de er blevet pålagt. Denne bistand omfatter, at der træffes passende forholdsregler i henhold til national ret, navnlig for at sikre bevismateriale.
8. Kommissionen eller OLAF underretter de schweiziske myndigheder om resultaterne af sådanne kontroller og inspektioner. Navnlig meddeler Kommissionen eller OLAF så hurtigt som muligt Schweiz' kompetente revisionsmyndighed alle oplysninger om uregelmæssigheder eller mistanke om uregelmæssigheder, som de har fået kendskab til under gennemførelsen af kontrollen eller inspektionen på stedet.

9. Uden at det berører anvendelsen af Schweiz' lovgivning, kan Europa-Kommissionen pålægge juridiske personer eller schweiziske enheder, der deltager i gennemførelsen af et EU-program eller en EU-aktivitet, administrative foranstaltninger og sanktioner i overensstemmelse med EU-retten.
10. Med henblik på en korrekt gennemførelse af denne artikel udveksler Kommissionen eller OLAF og Schweiz' kompetente myndigheder regelmæssigt oplysninger og, efter anmodning fra en af de kontraherende parter i denne aftale, rådfører sig med hinanden.
11. For at fremme et effektivt samarbejde og en effektiv udveksling af oplysninger med OLAF udpeger Schweiz et kontaktpunkt.
12. Udvekslingen af oplysninger mellem Kommissionen eller OLAF og schweiziske kompetente myndigheder finder sted under behørig hensyntagen til fortrolighedskraverne. Personoplysninger, der indgår i udvekslingen af oplysninger, beskyttes i overensstemmelse med gældende regler.
13. De kompetente schweiziske myndigheder underretter også Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) om ethvert forhold eller enhver mistanke om uregelmæssigheder, svig eller anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser, når disse forhold eller mistanker vedrører en sag, der kan henhøre under EPPO's kompetence. I tilfælde, hvor EPPO eller Schweiz gennemfører efterforskninger eller retssager vedrørende strafbare handlinger, der skader deres respektive finansielle interesser inden for denne aftales anvendelsesområde, sikrer Schweiz og Unionen effektiv gensidig bistand i overensstemmelse med de gældende retlige rammer med henblik på at gøre det muligt for deres kompetente myndigheder at opfylde deres pligt til at efterforske og retsforfølge gerningsmænd og medskyldige til sådanne strafbare handlinger ved deres domstole.

ARTIKEL 13

Ændringer af artikel 11 og 12

Det Blandede Udvalg kan ændre artikel 11 og 12 for at tage hensyn til ændringer i retsakter fra en eller flere EU-institutioner.

ARTIKEL 14

Inddrivelse og tvangsfuldbyrdelse

1. En afgørelse vedtaget af Europa-Kommissionen, der indebærer en forpligtelse for juridiske eller fysiske personer, der ikke er stater, til at betale en pengeydelse i forbindelse med krav hidrørende fra EU-programmer, -aktiviteter, -projekter eller -aktioner kan tvangsfuldbyrdes i Schweiz. Fuldbyrdelespåtegningen skal efter en sådan prøvelse, der kun omfatter ægtheden af det pågældende fuldbyrdelesgrundlag, påføres af den nationale myndighed, som den schweiziske regering har udpeget. Tvangsfuldbyrdelsen finder sted efter schweizisk ret og schweiziske retsplejeregler. Afgørelser, der kan tvangsfuldbyrdes af Europa-Kommissionen, betragtes som eksigible dokumenter som omhandlet i forbundsloven om gældshåndhævelse og konkurs (DEBA) og kan ikke prøves ved schweiziske domstole. Med henblik på denne artikel meddeler den schweiziske regering Europa-Kommissionen og Den Europæiske Unions Domstol sin udpegede nationale myndighed. I overensstemmelse med artikel 15 har Kommissionen ret til at anmelde afgørelser, der kan tvangsfuldbyrdes, direkte til personer og retlige enheder, der er hhv. bosiddende eller etableret i Schweiz.

2. Domme og kendelser afsagt af Den Europæiske Unions Domstol i medfør af en voldgiftsbestemmelse i en kontrakt eller aftale i forbindelse med EU-programmer, -aktiviteter, -projekter eller -aktioner skal kunne tvangsfuldbyrdes i Schweiz på samme måde som Europa-Kommissionens afgørelser som omhandlet i stk. 1.

3. Den Europæiske Unions Domstol har kompetence til at prøve lovligheden af de i stk. 1 omhandlede afgørelser vedtaget af Europa-Kommissionen og til at udsætte tvangsfuldbyrdelsen heraf. Retterne i Schweiz har dog kompetence til at træffe afgørelse i sager, hvori det gøres gældende, at tvangsfuldbyrdelsen foretages i strid med reglerne.

ARTIKEL 15

Kommunikation og udveksling af oplysninger

De EU-institutioner og -organer, der er involveret i gennemførelsen af EU-programmer eller -aktiviteter eller i kontrollen med sådanne programmer eller -aktiviteter, har ret til at kommunikere direkte, herunder gennem elektroniske udvekslingssystemer, med enhver fysisk person, der har ophold i Schweiz, eller retlig enhed, der er etableret i Schweiz, og som modtager EU-finansiering, samt med enhver tredjepart, der er involveret i gennemførelsen af EU-finansiering, og som har ophold i eller er etableret i Schweiz. Sådanne personer, enheder og tredjeparter kan direkte forelægge EU-institutionerne og -organerne al den relevante information og dokumentation, som de er forpligtet til at forelægge i henhold til den EU-lovgivning, der finder anvendelse på EU-programmet eller -aktiviteten, og på grundlag af enhver kontrakt eller finansieringsaftale, der er indgået med henblik på gennemførelse af det pågældende program eller den pågældende aktivitet.

ARTIKEL 16

Det Blandede Udvalg for deltagelse i EU-programmer

1. Der nedsættes herved et blandet udvalg for deltagelse i EU-programmer. Det Blandede Udvalg:

- a) sikrer en korrekt og effektiv gennemførelse af denne aftale og dens protokoller, herunder vurdering, evaluering og revision af deres gennemførelse, og navnlig:
 - i) schweiziske enheders deltagelse og resultater i EU-programmer og -aktiviteter eller dele heraf
 - ii) hvis det er relevant, graden af gensidig åbenhed over for retlige enheder, der er etableret i hver kontraherende part, for at deltage i den anden kontraherende parts programmer, projekter, aktioner eller aktiviteter eller dele heraf
 - iii) gennemførelsen af mekanismen for finansielt bidrag som omhandlet i artikel 7 og, hvis det er relevant, den automatiske korrektionsmekanisme gældende for EU-programmer eller -aktiviteter omfattet af protokollerne til denne aftale, jf. artikel 9
 - iv) udveksling af oplysninger og, hvis det er relevant, undersøgelse af eventuelle spørgsmål om udnyttelse af resultater, herunder intellektuelle ejendomsrettigheder
 - v) efter anmodning fra en af de kontraherende parter drøftelse af restriktioner, som de kontraherende parter anvender eller planlægger at anvende vedrørende adgang til deres respektive forsknings- og innovationsprogrammer, herunder aktioner vedrørende deres strategiske aktiver, interesser, uafhængighed eller sikkerhed

- vi) undersøgelse af, hvordan samarbejdet kan forbedres og udvikles
 - vii) fælles drøftelse af de fremtidige retningslinjer og prioriteter for politikker vedrørende EU-programmer eller -aktiviteter, der er omfattet af protokollerne til denne aftale
 - viii) udveksling af oplysninger om bl.a. ny lovgivning, afgørelser eller nationale programmer, der er relevante for gennemførelsen af denne aftale og dens protokoller
 - ix) vedtagelse ved en afgørelse af protokoller til denne aftale om de specifikke vilkår og betingelser for Schweiz' deltagelse i EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf eller ændre sådanne protokoller efter behov
 - x) ændring ved en afgørelse af denne aftales artikel 11 og 12, for at tage hensyn til ændringer i retsakter fra en eller flere EU-institutioner
- b) sikrer i samarbejde med Det Blandede Udvalg, der er nedsat ved aftalen om sundhed ("Det Blandede Udvalg om Sundhed"), at denne aftale fungerer korrekt og gennemføres effektivt, for så vidt angår Schweiz' deltagelse i Unionens handlingsprogram for sundhed¹, kun i spørgsmål, der er omfattet af denne aftale, og skal navnlig:
- i) vedtage eller ændre den relevante protokol i samråd med Det Blandede Udvalg om Sundhed

¹ For perioden 2021-2027 er dette EU4Health-programmet som fastsat ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/522 af 24. marts 2021 om oprettelse af et EU-handlingsprogram for sundhed ("EU4Health-programmet") for perioden 2021-2027 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 282/2014 (EUT L 107 af 26.3.2021, s. 1).

- ii) underrette Det Blandede Udvalg om Sundhed, når dagsordenen for dets møder omfatter spørgsmål vedrørende et EU-handlingsprogram for sundhed.

2. Afgørelserne i Det Blandede Udvalg træffes i enighed. Afgørelserne er bindende for de kontraherende parter.
3. Det Blandede Udvalg består af repræsentanter for parterne.
4. Det Blandede Udvalg kan beslutte at nedsætte arbejdsgrupper eller rådgivende organer på ad hoc-basis på ekspertniveau, som kan bistå med gennemførelsen af denne aftale.
5. Det Blandede Udvalg ledes i fællesskab af repræsentanter for de kontraherende parter.
6. Det Blandede Udvalg udfører sine arbejdsopgaver løbende gennem udveksling af relevante oplysninger ved hjælp af et vilkårligt kommunikationsmiddel, navnlig i forbindelse med deltagelsen af/resultaterne for schweiziske enheder. Det Blandede Udvalg kan navnlig fuldføre sine arbejdsopgaver skriftligt, når der opstår behov herfor.
7. Det Blandede Udvalg mødes mindst én gang om året, skiftevis i Bruxelles og Bern, medmindre formændene træffer anden afgørelse. Det træder sammen på anmodning fra en af de kontraherende parter. Formændene kan aftale, at et møde i Det Blandede Udvalg afholdes via video- eller telekonference.
8. Det Blandede Udvalg vedtager sin forretningsorden på sit første møde.

ARTIKEL 17

Ikrafttræden

1. Denne aftale ratificeres eller godkendes af de kontraherende parter efter deres egne procedurer. De kontraherende parter giver hinanden meddelelse om fuldførelsen af de interne procedurer, der er nødvendige for denne aftales ikrafttræden.
2. Denne aftale træder i kraft den første dag i den anden måned efter den sidste meddelelse vedrørende følgende retsakter:
 - a) Institutionel protokol til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Det Schweiziske Forbund på den anden side om fri bevægelighed for personer
 - b) Ændringsprotokol til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Det Schweiziske Forbund på den anden side om fri bevægelighed for personer
 - c) Institutionel protokol til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om luftfart
 - d) Ændringsprotokol til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om luftfart
 - e) Protokol om statsstøtte til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om luftfart
 - f) Institutionel protokol til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej

- g) Ændringsprotokol til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej
- h) Protokol om statsstøtte til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej
- i) Ændringsprotokol til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om handel med landbrugsprodukter
- j) Institutionel protokol til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurdering
- k) Ændringsprotokol til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurdering
- l) Aftale mellem Den Europæiske Union og Det Schweiziske Forbund om Schweiz' regelmæssige finansielle bidrag til mindskelse af de økonomiske og sociale forskelle i Den Europæiske Union
- m) Aftale mellem Den Europæiske Union og Det Schweiziske Forbund om vilkår og betingelser for Det Schweiziske Forbunds deltagelse i Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet.

ARTIKEL 18

Foreløbig anvendelse

1. De kontraherende parter anvender denne aftale midlertidigt i overensstemmelse med deres respektive interne procedurer og lovgivning fra og med den 1. januar 2025. Hvis datoen for undertegnelsen af denne aftale ligger efter den 15. november 2025, anvender de kontraherende parter aftalen midlertidigt fra og med den 1. januar 2026 i overensstemmelse med deres respektive interne procedurer og lovgivning.
2. Den midlertidige anvendelse af denne aftale ophører senest den 31. december 2028, hvis Schweiz ikke inden denne dato har afsluttet de interne procedurer, der er nødvendige for ikrafttrædelsen af de i artikel 17 nævnte instrumenter.
3. Hvis den midlertidige anvendelse af denne aftale ophører i overensstemmelse med denne artikels stk. 2, er de kontraherende parter enige om, at Schweiz' operationelle bidrag som omhandlet i artikel 7 skal betales uden den justering, der er omhandlet i artikel 8, eller uden den korrektion, der er omhandlet i artikel 9.
4. De kontraherende parter er enige om, at projekter eller foranstaltninger, for hvilke der er indgået retlige forpligtelser efter den midlertidige anvendelse af denne aftale er trådt i kraft, og inden aftalen ophører med at finde midlertidig anvendelse, fortsætter, indtil de er afsluttet på de i aftalen fastsatte betingelser.

ARTIKEL 19

Hjulophæng

1. Anvendelsen af en protokol til denne aftale kan suspenderes af Unionen i forbindelse med et EU-program eller en EU-aktivitet eller en del heraf:

- a) hvis Schweiz ikke opfylder sine forpligtelser i henhold til artikel 5, stk. 1, og en sådan undladelse har en betydelig indvirkning på gennemførelsen af det pågældende program eller den pågældende aktivitet eller en del heraf
- b) i tilfælde af, at Schweiz helt eller delvis undlader at betale det finansielle bidrag, som Schweiz skal betale i henhold til det pågældende program eller den pågældende aktivitet.

I tilfælde af manglende betaling, som kan bringe gennemførelsen og forvaltningen af EU-programmet i alvorlig fare, sender Europa-Kommissionen en formel rykkerskrivelse. Hvis der ikke er foretaget betaling senest 20 arbejdsdage efter modtagelsen af den formelle rykkerskrivelse, giver Kommissionen Schweiz meddelelse om suspensionen af anvendelsen af den relevante protokol til denne aftale ved en formel notifikationsskrivelse, som træder i kraft 15 dage efter Schweiz' modtagelse af denne notifikation.

- c) i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 16 i aftalen om sundhed, for så vidt angår Schweiz' deltagelse i et EU-handlingsprogram for sundhed.

2. Hvis anvendelsen af en protokol til denne aftale suspenderes, er schweiziske enheder ikke berettigede til at deltage i tildelingsprocedurer, der endnu ikke er afsluttet, når suspensionen træder i kraft. En tildelingsprocedure anses for afsluttet, når der er indgået retlige forpligtelser som følge af proceduren.

3. Suspensionen berører ikke de retlige forpligtelser, der er indgået med de schweiziske enheder under det relevante EU-program eller den pågældende EU-aktivitet, inden suspensionen trådte i kraft. Den relevante protokol til denne aftale finder fortsat anvendelse på sådanne retlige forpligtelser.
4. Unionen giver straks Schweiz meddelelse, når Unionen har modtaget hele det skyldige finansielle bidrag. Suspensionen ophæves med øjeblikkelig virkning ved modtagelsen af denne meddelelse.
5. Fra den dato, hvor suspensionen ophæves, er schweiziske enheder igen berettigede til at deltage i tildelingsprocedurer under det pågældende EU-program eller den pågældende EU-aktivitet, der iværksættes efter denne dato, og i tildelingsprocedurer, der er indledt inden denne dato, for hvilke fristerne for indgivelse af ansøgninger ikke er udløbet.
6. Hvis de omstændigheder, der forårsagede suspensionen, varer ved i seks måneder efter påbegyndelsen af en suspension, jf. stk. 1, kan Unionen ensidigt opsige den suspenderede protokol i forbindelse med det pågældende EU-program eller den pågældende EU-aktivitet eller en del heraf.

ARTIKEL 20

Ophør

1. En kontraherende part kan opsige aftalen ved meddelelse herom til den anden kontraherende part.
2. Denne aftale ophører med at være i kraft seks måneder efter modtagelsen af den skriftlige meddelelse omhandlet i stk. 1.

3. Hvis denne aftale afsluttes i overensstemmelse med denne artikel, er parterne enige om, at:
- a) projekter eller aktioner, for hvilke der er indgået retlige forpligtelser efter denne aftales ikrafttræden og inden dens ophør, fortsætter, indtil de er afsluttet på de betingelser, der er fastsat i denne aftale
 - b) det årlige finansielle bidrag til et EU-program eller en EU-aktivitet for år N, hvorunder denne aftale afsluttes, betales fuldt ud i overensstemmelse med denne aftales artikel 7 og relevante regler i den pågældende protokol. Hvis justeringsmekanismen finder anvendelse, skal det operationelle bidrag til det relevante program eller den relevante aktivitet for år N justeres i overensstemmelse med denne aftales artikel 8. For så vidt angår EU-programmer og -aktiviteter, hvor både justeringsmekanismen og den automatiske korrektionsmekanisme finder anvendelse, justeres det relevante operationelle bidrag for år N i overensstemmelse med denne artikels artikel 8 og korrigeres i overensstemmelse med artikel 9. For så vidt angår EU-programmer eller -aktiviteter, hvor kun korrektionsmekanismen finder anvendelse, korrigeres det relevante operationelle bidrag for år N i overensstemmelse med denne aftales artikel 9. Det deltagelsesgebyr, der betales for år N som del af det finansielle bidrag til et EU-program eller en EU-aktivitet, må ikke justeres eller korrigeres
 - c) efter det år, hvor denne aftale afsluttes, og hvis justeringsmekanismen finder anvendelse, skal de operationelle bidrag til et EU-program eller en EU-aktivitet, der er betalt for de år, hvor denne aftale fandt anvendelse, justeres i overensstemmelse med artikel 8. For så vidt angår EU-programmer og -aktiviteter, hvor både justeringsmekanismen og den automatiske korrektionsmekanisme finder anvendelse, justeres disse operationelle bidrag i overensstemmelse med artikel 8 og korrigeres automatisk i overensstemmelse med artikel 9. For så vidt angår EU-programmer og -aktiviteter, hvor kun den automatiske korrektionsmekanisme finder anvendelse, justeres de relevante operationelle bidrag automatisk i overensstemmelse med artikel 9.

4. Med forbehold af stk. 3 kan Schweiz' deltagelse i et EU-handlingsprogram for sundhed bringes til ophør i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 16 i aftalen om sundhed.
5. Schweiz' deltagelse i et EU-handlingsprogram for sundhed ophører samme dag, som aftalen om sundhed ophører med at være i kraft, jf. dog stk. 3 og uanset eventuelle bestemmelser om det modsatte i denne aftale.
6. De kontraherende parter tager efter fælles overenskomst stilling til andre konsekvenser, der følger af opsigelsen af denne aftale.

ARTIKEL 21

Bilag og protokoller

Bilaget og protokollerne til denne aftale udgør en integrerende del heraf.

Udfærdiget i [...] den [...] i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, irsk, italiensk, kroatisk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede, der er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne aftale.

(Underskriftsrubrik (til virkning af, på alle 24 EU-sprog: "For Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab" og "For Det Schweiziske Forbund"))

BILAG OM BESTEMMELSER OM FINANSIEL GENNEMFØRELSE

1. Europa-Kommissionen meddeler snarest muligt og senest den 16. april i hvert regnskabsår Schweiz følgende oplysninger for hvert EU-program og hver aktivitet eller del heraf, som Schweiz deltager i:
 - a) beløbene for de forpligtelsesbevillinger på EU-budgettet, der er endeligt vedtaget for det pågældende år for budgetposterne til Schweiz' deltagelse i overensstemmelse med protokollen, der er omhandlet i denne aftales protokoller, og eventuelle eksterne formålsbestemte indtægtsbevillinger, der ikke er et resultat af finansielle bidrag fra andre donorer til disse budgetposter
 - b) beløbet for det deltagelsesgebyr, der er omhandlet i denne aftales artikel 7
 - c) fra år N + 1 af gennemførelsen af et program, der er omfattet af denne aftales protokoller, gennemførelsen af forpligtelsesbevillinger svarende til regnskabsår N og frigørelsesniveauet
 - d) for programmer eller dele heraf, hvor denne aftales artikel 9 finder anvendelse, hvor sådanne oplysninger er nødvendige for at beregne den automatiske korrektion, størrelsen af de forpligtelser, der er indgået til fordel for enheder i Schweiz, opdelt efter det tilsvarende år for budgetbevillingerne og det samlede omfang af forpligtelser.

Europa-Kommissionen fremlægger på grundlag af sit budgetforslag et overslag over oplysninger i henhold til litra a) og b) hurtigst muligt, om muligt i løbet af juni, og senest den 1. september i regnskabsåret.

2. Den samlede værdi af indkaldelse af midler for et givet år fastsættes ved at anvende det årlige beløb, der beregnes i henhold til denne aftales artikel 7, herunder, hvis det er relevant for EU-programmet, eventuelle justeringer i henhold til denne aftales artikel 8 og, hvis det er relevant for EU-programmet, eventuelle korrektioner i henhold til denne aftales artikel 9.

Anvendelsen af dette punkt har ingen indflydelse på beregningen af den automatiske korrektion i henhold til artikel 9.

3. Europa-Kommissionen sender senest den 16. april og, hvis det er relevant for EU-programmet, tidligst den 22. oktober og senest den 31. oktober i hvert regnskabsår en indkaldelse af midler til Schweiz svarende til Schweiz' bidrag i henhold til denne aftale for hvert af de EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf, som Schweiz deltager i.
4. Den indkaldelse af midler, der er omhandlet i stk. 3, struktureres i rater som følger:
 - a) årets første tranche i forbindelse med indkaldelsen af midler, der skal udsendes senest den 16. april, svarer til et beløb, der højst svarer til det anslåede årlige finansielle bidrag til det pågældende program, jf. stk. 1.

Senest 60 dage efter udsendelsen af indkaldelsen af bidrag betaler Schweiz det beløb, der er anført i denne indkaldelse af bidrag

- b) hvor det er relevant, svarer årets anden tranche i forbindelse med indkaldelsen af midler, der udstedes tidligst den 22. oktober og senest den 31. oktober, til forskellen mellem det beløb, der er omhandlet i stk. 1, og det beløb, der er omhandlet i stk. 3, hvis det beløb, der er omhandlet i stk. 3, er højere. Senest den 21. december betaler Schweiz det beløb, der er anført i denne indkaldelse af bidrag.

Schweiz kan foretage særskilte betalinger for hvert program og hver aktivitet.

5. Hvis denne aftale begynder at finde midlertidig anvendelse i 2025, sender Europa-Kommissionen for det første gennemførelsesår en enkelt indkaldelse af midler senest 60 dage efter undertegnelsen af denne aftale og senest den 10. december 2025.
6. Hvis denne aftale begynder at finde midlertidig anvendelse i 2025, indbetaler Schweiz det beløb, der er angivet i indkaldelsen af midler i henhold til stk. 5, senest 30 dage efter indkaldelsen af bidrag og senest den 21. december 2025.
7. Hvis Schweiz' deltagelse bringes til ophør i henhold til denne aftales artikel 20, forfalder eventuelle betalinger i forbindelse med perioden, inden opsigelsen får virkning. Europa-Kommissionen foretager, senest en måned efter at opsigelsen får virkning, en indkaldelse af bidrag vedrørende det skyldige beløb. Schweiz betaler dette skyldige beløb inden for 60 dage efter indkaldelsen af bidrag.
8. Enhver forsinkelse i betalingen af bidraget medfører, at Schweiz skal betale morarenter af det udestående beløb fra forfaldsdagen frem til den dag, hvor det udestående beløb betales fuldt ud.

9. Rentesatsen for fordringer, der ikke er betalt på forfaldsdagen, er den sats, som Den Europæiske Centralbank den første dag i forfaldsmånedens anvender på sine vigtigste refinansieringstransaktioner, og som offentliggøres i C-udgaven af *Den Europæiske Unions Tidende*, eller 0 %, idet den højeste sats finder anvendelse, plus 3,5 procentpoint.
-

PROTOKOL 1

DELTAGELSE I HORIZONT EUROPA-PROGRAMMET, EURATOMPROGRAMMET, PROGRAMMET FOR ET DIGITALT EUROPA OG ERASMUS+-PROGRAMMET

DEL I

GENERELLE REGLER

ARTIKEL 1

Programmer, som Schweiz deltager i

1. Schweiz deltager som associeret land i og bidrager til EU-programmer og aktiviteter eller dele heraf, der er oprettet ved følgende basisretsakter:
 - a) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation – og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013¹ ("Horisont Europa-programmet"), gennemført ved det særprogram, der er oprettet ved Rådets afgørelse (EU) 2021/764 af 10. maj 2021 om oprettelse af særprogrammet til gennemførelse af Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation, og om ophævelse af afgørelse 2013/743/EU² i deres seneste ajourførte udgaver og via et finansielt bidrag til Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi som oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/819 af 20. maj 2021 om Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi³

¹ EUT L 170 af 12.5.2021, s. 1.

² EUT L 167I af 12.5.2021, s. 1.

³ EUT L 189 af 28.5.2021, s. 61.

- b) Rådets forordning (Euratom) 2021/765 af 10. maj 2021 om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskabs forsknings- og uddannelsesprogram for perioden 2021-2025, som komplementerer Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation og om ophævelse af forordning (Euratom) 2018/1563¹ ("Euratomprogrammet") i den seneste udgave
- c) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/694 af 29. april 2021 om programmet for et digitalt Europa og om ophævelse af afgørelse (EU) 2015/2240² ("programmet for et digitalt Europa") i den seneste udgave
- d) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/817 af 20. maj 2021 om oprettelse af Erasmus+: EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013³ ("Erasmus+-programmet") i den seneste udgave.

2. Denne protokol finder ikke anvendelse på tildelingsprocedurer, der gennemfører budgetmæssige forpligtelser for:

- a) 2021, 2022, 2023 eller 2024 i de EU-programmer eller -aktiviteter eller dele heraf, der er omhandlet i denne protokols artikel 1, stk. 1, litra a)-c)
- b) 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 eller 2026 i det EU-program, der er omhandlet i denne protokols artikel 1, stk. 1, litra d).

¹ EUT L 1671 af 12.5.2021, s. 81.

² EUT L 166 af 11.5.2021, s. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>.

³ EUT L 189 af 28.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj>.

ARTIKEL 2

Varigheden af Schweiz' deltagelse

1. Schweiz deltager i de EU-programmer og -aktiviteter eller dele heraf, der er omhandlet i:
 - a) Denne protokols artikel 1, stk. 1, litra a)-c), fra den 1. januar 2025 eller en anden dato, hvis det er fastsat i et specifikt afsnit i denne protokol for deres resterende varighed eller indtil udgangen af FFR 2021-2027, alt efter hvilken dato der kommer først
 - b) Denne protokols artikel 1, stk. 1, litra d), fra den 1. januar 2027 for den resterende periode eller indtil udgangen af FFR 2021-2027, alt efter hvilken periode der er kortest, på de betingelser, der er fastsat i denne protokols artikel 14.
2. Schweiz eller schweiziske enheder er støtteberettigede på de betingelser, der er fastsat i denne aftales artikel 4, for så vidt angår Unionens tildelingsprocedurer, hvorved budgetforpligtelserne i de programmer og aktiviteter eller dele heraf, der er omhandlet i denne protokols artikel 1, gennemføres inden for de frister, der er fastsat i nærværende artikels stk. 1.

Hvad angår EU-programmer og -aktiviteter eller dele heraf som omhandlet i denne protokols artikel 1, stk. 1, litra a)-c) er Schweiz eller schweiziske enheder ikke berettiget til EU-finansiering i henhold til Unionens tildelingsprocedurer, hvorved der gennemføres budgetforpligtelser for 2021, 2022, 2023 og 2024, uden at dette berører de gældende regler for støtteberettigelse for enheder i ikkeassocierede tredjelande, der er fastsat i basisretsakten eller andre regler vedrørende gennemførelsen af EU-programmet eller -aktiviteten.

Hvad angår EU-programmer og -aktiviteter eller dele heraf som omhandlet i denne protokols artikel 1, stk. 1, litra d), er Schweiz eller schweiziske enheder ikke berettiget til EU-finansiering i henhold til Unionens tildelingsprocedurer, hvorved der gennemføres budgetforpligtelser for 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 eller 2026, uden at dette berører de gældende regler for støtteberettigelse for enheder i ikkeassocierede tredjelande, der er fastsat i basisretsakten eller andre regler vedrørende gennemførelsen af EU-programmet eller -aktiviteten.

ARTIKEL 3

Afsluttende bestemmelser

Denne protokol forbliver i kraft, så længe det er nødvendigt for alle de projekter, aktioner, aktiviteter eller dele heraf, der finansieres ved de EU-programmer, der er opført i denne protokols artikel 1, alle de aktioner, der er nødvendige for at beskytte Unionens finansielle interesser, og afslutningen af alle de finansielle forpligtelser, der følger af gennemførelsen af denne protokol mellem parterne.

Denne protokol udvides til at omfatte efterfølgeren til Euratomprogrammet og anvendes for perioden 2026-2027 på de samme vilkår og betingelser, medmindre en af parterne senest tre måneder efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* af det efterfølgende program meddeler sin beslutning om ikke at udvide denne protokol til at omfatte det efterfølgende program. I tilfælde af en sådan meddelelse finder denne protokol ikke anvendelse fra den 1. januar 2026 for så vidt angår efterfølgeren til Euratomprogrammet.

ARTIKEL 4

Bilag

Bilagene til denne protokol udgør en integrerende del deraf.

DEL II

SÆRLIGE VILKÅR OG BETINGELSER FOR DELTAGELSE I EU-PROGRAMMER

AFSNIT 1

HORISONT EUROPA OG EURATOMPROGRAMMET, DER SUPPLERER HORISONT EUROPA-PROGRAMMET

ARTIKEL 5

Specifikke vilkår og betingelser for deltagelse i Horisont Europa-programmet og
Euratomprogrammet, der supplerer Horisont Europa-programmet

1. Inden den træffer afgørelse om, hvorvidt schweiziske enheder er berettiget til at deltage i en aktion vedrørende Unionens strategiske aktiver, interesser, uafhængighed eller sikkerhed i henhold til artikel 22, stk. 5, i forordning (EU) 2021/695, kan Europa-Kommissionen anmode om specifikke oplysninger eller garantier, såsom:
 - a) oplysninger om, hvorvidt EU-enheder har eller vil få gensidig adgang til Schweiz' eksisterende og planlagte programmer, projekter, aktiviteter eller andre foranstaltninger eller dele heraf, der svarer til den pågældende Horisont Europa-aktion

- b) oplysninger om, hvorvidt Schweiz har indført en screeningmekanisme til nationale investeringer, og forsikringer om, at Schweiz' myndigheder vil rapportere om og høre Kommissionen om eventuelle tilfælde, hvor de i forbindelse med anvendelsen af en sådan mekanisme er blevet bekendt med planlagte udenlandske investeringer eller overtagelser foretaget af en enhed, der er etableret eller drevet uden for Schweiz af en schweizisk enhed, der har modtaget midler under Horisont Europa-programmet til aktioner vedrørende Unionens strategiske aktiver, interesser, uafhængighed eller sikkerhed, forudsat at Kommissionen forsyner Schweiz med listen over de relevante schweiziske enheder efter undertegnelsen af tilskudsaftaler med disse enheder, og
- c) forsikringer om, at ingen af de resultater, teknologier, tjenester og produkter, der udvikles under de pågældende aktioner af schweiziske enheder, vil blive underlagt restriktioner for deres eksport til medlemsstaterne i løbet af aktionen og i fire år efter aktionens afslutning. Schweiz deler en ajourført årlig liste over eksportrestriktioner under aktionen og i fire år efter aktionens afslutning.

2. Schweiziske enheder kan deltage i Det Fælles Forskningscenters (JRC) aktiviteter på vilkår og betingelser svarende til dem, der gælder for EU-enheder, medmindre begrænsninger er nødvendige for at sikre sammenhæng med omfanget af deltagelsen som følge af gennemførelsen af stk. 1.

3. Når Unionen gennemfører Horisont Europa-programmet ved anvendelse af artikel 185 og 187 i TEUF, kan Schweiz og schweiziske enheder deltage i de retlige strukturer, der er oprettet i henhold til disse bestemmelser, i overensstemmelse med de EU-retsakter, der er eller vil blive vedtaget med henblik på etablering af disse retlige strukturer.

4. Schweiz holdes regelmæssigt underrettet om JRC's aktiviteter vedrørende Schweiz' deltagelse i hvert enkelt program, navnlig om JRC's flerårige arbejdsprogrammer. En repræsentant på højt niveau fra Schweiz inviteres med som observatør på møder i JRC's Styrelsesråd for så vidt angår emner vedrørende Schweiz' deltagelse i hvert enkelt program.
5. Forordning (EU) 2021/819¹ eller den EU-retsakt, der erstatter nævnte forordning, og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2021/820² finder anvendelse på schweiziske enheders deltagelse i videns- og innovationsfællesskaber i overensstemmelse med denne aftales artikel 4.
6. Repræsentanter for Schweiz har ret til at deltage som observatører i det udvalg, der er omhandlet i artikel 14 i Rådets afgørelse (EU) 2021/764 og i artikel 16 i Rådets forordning (Euratom) 2021/765, uden stemmeret og for punkter, der vedrører Schweiz, når dette udvalg drøfter spørgsmål vedrørende gennemførelsen af Horisont Europa-programmet og Euratomprogrammet. En sådan deltagelse skal være i overensstemmelse med denne aftales artikel 6. Rejseudgifter afholdt af schweiziske repræsentanter i forbindelse med udvalgets møder godtgøres i et omfang svarende til rejser på økonomiklasse. Hvad angår andre former for godtgørelse af rejse- og opholdsudgifter gælder samme regler som for repræsentanter for EU-medlemsstater.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/819 af 20. maj 2021 om Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EUT L 189 af 28.5.2021, s. 61).

² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2021/820 af 20. maj 2021 om den strategiske innovationsdagsorden for Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) for 2021-2027: Styrkelse af Europas innovationstalent og -kapacitet og om ophævelse af afgørelse nr. 1312/2013/EU (EUT L 189 af 28.5.2021, s. 91).

ARTIKEL 6

Gensidighed

Retlige enheder, der er etableret i Den Europæiske Union, kan deltage i Schweiz' programmer, projekter, aktioner, aktiviteter, andre foranstaltninger eller dele heraf svarende til Horisont Europa-programmet og Euratomprogrammet i overensstemmelse med Schweiz' lovgivning.

Bilag I til denne protokol indeholder den ikke-udtømmende liste over Schweiz' tilsvarende programmer, projekter, aktioner, aktiviteter, andre foranstaltninger eller dele heraf.

Schweiz' finansiering af retlige enheder, der er etableret i EU, er underlagt Schweiz' lovgivning om driften af forsknings- og innovationsprogrammer, -projekter, -aktioner og -aktiviteter, andre foranstaltninger eller dele heraf. Hvis der ikke ydes finansiering, kan retlige enheder, der er etableret i EU, deltage ved brug af egne midler.

ARTIKEL 7

Åben videnskab

De kontraherende parter skal gensidigt fremme og tilskynde til praksis med åben videnskab i deres programmer, projekter, aktioner og aktiviteter, eller dele heraf, i overensstemmelse med reglerne i Horisont Europa-programmet og Euratomprogrammet og schweizisk lovgivning.

ARTIKEL 8

Finansielle betingelser for Horisont Europa-programmet

1. Denne aftales artikel 8 finder anvendelse på Horisont Europa-programmet.
2. Denne aftales artikel 9 finder anvendelse på Horisont Europa-programmet.
3. Ved beregningen af den automatiske korrektion, der er omhandlet i denne aftales artikel 9 og i nærværende artikel, gælder følgende nærmere regler:
 - a) "Konkurrencetilskud" betyder tilskud, der tildeles gennem indkaldelser af forslag, hvor de endelige modtagere kan udpeges på tidspunktet for beregningen af den automatiske korrektion. Finansiell støtte til tredjeparter som defineret i finansforordningens artikel 207 er udelukket
 - b) Når der indgås en retlig forpligtelse med et konsortium, er de beløb, der anvendes til at fastlægge de indledende beløb for den retlige forpligtelse, de akkumulerede beløb, der er tildelt modtagere, som er schweiziske enheder, i overensstemmelse med tilskudsaftalens vejledende budgetfordeling.
 - c) Alle beløb i retlige forpligtelser, der svarer til konkurrencetilskud, fastsættes ved hjælp af Kommissionens elektroniske system eCorda og hentes den anden onsdag i februar i år N+2.
 - d) Ved "ikke-interventionsomkostninger" forstås omkostninger under Horisont Europa-programmet, bortset fra konkurrencetilskud, herunder støtteudgifter, programspecifik administration og andre aktioner.

- e) Beløb, som tildeles internationale organisationer såsom retlige enheder, der er den endelige støttemodtager, betragtes som ikkeinterventionsomkostninger.
4. Den automatiske korrektionsmekanisme anvendes som følger:
- a) Automatiske korrektioner for år N i forbindelse med gennemførelsen af forpligtelsesbevillinger for år N, forhøjet i overensstemmelse med denne aftales artikel 7, stk. 5, anvendes på grundlag af data for år N og år N+1 fra eCorda som omhandlet i denne artikels stk. 3, litra c), i år N+2, efter at eventuelle justeringer i overensstemmelse med denne aftales artikel 8, er blevet anvendt på Schweiz' bidrag til Horisont Europa-programmet. Det beløb, der tages i betragtning, er beløbet for konkurrencetilskuddene, som der foreligger oplysninger om på tidspunktet for beregningen af korrektionen.
 - b) Fra år N+2 og frem til 2029 beregnes størrelsen af den automatiske korrektion for år N ved at tage forskellen mellem:
 - i) det samlede beløb for de konkurrencetilskud, der er tildelt Schweiz eller schweiziske retlige enheder som forpligtelser indgået på budgetbevillinger for år N og
 - ii) Schweiz' justerede operationelle bidrag for år N multipliceret med forholdet mellem:
 - A. beløbet for konkurrencetilskud, der ydes over forpligtelsesbevillinger for år N, forhøjet i overensstemmelse med denne aftales artikel 7, stk. 5, og
 - B. summen af alle godkendte budgetmæssige forpligtelsesbevillinger for år N, inkl. ikke-interventionsomkostninger.

Hvis der foretages justeringer for situationer, hvor schweiziske enheder udelukkes, i henhold til artikel 8, medtages de tilsvarende beløb for konkurrencetilsbud ikke i beregningerne.

5. Hvis differencebeløbet, der beregnes efter metoden i denne aftales artikel 9, stk. 2, i forbindelse med Schweiz' operationelle bidrag for et givet år, N, er negativt og i absolutte tal overstiger 8 % af det tilsvarende operationelle bidrag for år N, reduceres Schweiz' fremtidige operationelle bidrag for år N+2 med forskellen mellem det absolutte beløb, beregnet efter metoden i artikel 9, stk. 2, for år N og det beløb, der svarer til 8 % af det tilsvarende operationelle bidrag for år N.

Efter udløbet af den periode, der er omhandlet i denne protokols artikel 2, stk. 1, anvendes eventuelle nedsættelser af fremtidige operationelle bidrag som omhandlet i dette stykkes første afsnit på Schweiz' operationelle bidrag til et efterfølgende program, som Schweiz deltager i.

Hvis Schweiz' operationelle bidrag justeres i år N+2 i overensstemmelse med første og andet afsnit, tages en sådan tilpasning i betragtning ved beregningen af det årlige beløb for år N+2 i overensstemmelse med punkt 4 i bilaget om bestemmelserne om den finansielle gennemførelse.

ARTIKEL 9

Finansielle betingelser for Euratomprogrammet

1. Denne aftales artikel 8 finder ikke anvendelse på Euratomprogrammet, som supplerer Horisont Europa-programmet.

2. Denne aftales artikel 9 finder ikke anvendelse på Euratomprogrammet, som supplerer Horisont Europa-programmet.

3. Uanset denne aftales artikel 7, stk. 7, er den fordelingsnøgle, der skal anvendes i årene 2025, 2026 og 2027 til beregning af det operationelle bidrag til deltagelse i Euratomprogrammet, 95,4 % af den fordelingsnøgle, som er defineret i denne aftales artikel 7, stk. 6.

AFSNIT 2

DELTAGELSE I PROGRAMMET FOR ET DIGITALT EUROPA

ARTIKEL 10

Associeringens anvendelsesområde

Schweiz deltager som associeret land i og bidrager til følgende specifikke mål: specifikt mål 1 – Højtydende databehandling, specifikt mål 2 – Kunstig intelligens, specifikt mål 4 – Højtudviklede digitale færdigheder og specifikt mål 5 – Udrulning og bedste brug af den digitale kapacitet og interoperabilitet i programmet for et digitalt Europa som nævnt i artikel 3 i forordning (EU) 2021/694.

ARTIKEL 11

Særlige vilkår og betingelser for deltagelse i programmet for et digitalt Europa

1. Inden den træffer afgørelse om, hvorvidt schweiziske enheder er berettigede til at deltage i en aktion, i hvilken deltagelsen er blevet begrænset af behørigt begrundede årsager i henhold til artikel 12, stk. 6, i forordning (EU) 2021/694, kan Europa-Kommissionen anmode om specifikke oplysninger eller garantier såsom:

- a) oplysninger om, hvorvidt EU-enheder har eller vil få gensidig adgang til Schweiz' eksisterende og planlagte programmer, projekter eller aktioner, der svarer til den pågældende aktion under programmet for et digitalt Europa
- b) oplysninger om, hvorvidt Schweiz har indført en screeningmekanisme til nationale investeringer, og forsikringer om, at Schweiz' myndigheder vil rapportere om og høre Kommissionen om eventuelle tilfælde, hvor de i forbindelse med anvendelsen af en sådan mekanisme er blevet bekendt med planlagte udenlandske investeringer eller overtagelser foretaget af en enhed, der er etableret eller drevet uden for Schweiz af en schweizisk enhed, der har modtaget midler under programmet for et digitalt Europa til aktioner, forudsat af Europa-Kommissionen forsyner Schweiz med listen over de relevante schweiziske enheder efter undertegnelsen af tilskudsaftaler med disse enheder og
- c) forsikringer om, at ingen af de resultater, teknologier, tjenester og produkter, der udvikles under de pågældende aktioner af enheder, som er etableret i Schweiz, vil være underlagt restriktioner for deres eksport til medlemsstaterne i løbet af aktionen og i fire år efter aktionens afslutning. Schweiz vil dele en ajourført årlig liste over nationale eksportrestriktioner under aktionen og i fire år efter aktionens afslutning.

2. Hvis indkaldelsesbetingelserne begrænser deltagelsen i en foranstaltning af hensyn til Unionens sikkerhed i henhold til artikel 12, stk. 6, i forordning (EU) 2021/694, kan Europa-Kommissionen anmode Schweiz om specifikke oplysninger eller forsikringer med henblik på at vurdere tilstrækkeligheden af de garantier, som de relevante enheder har givet for, at deres deltagelse i foranstaltningen ikke vil have en negativ indvirkning på Unionens sikkerhed.

3. Når Unionen gennemfører programmet for et digitalt Europa ved anvendelse af artikel 185 og 187 i TEUF, kan Schweiz og schweiziske enheder deltage i de retlige strukturer, der er oprettet i henhold til disse bestemmelser, i overensstemmelse med de EU-retsakter, der er eller vil blive vedtaget med henblik på etablering af disse retlige strukturer.

ARTIKEL 12

Gensidighed

Retlige enheder, der er etableret i Den Europæiske Union, kan deltage i Schweiz' programmer, projekter, aktioner, aktiviteter, andre foranstaltninger eller dele heraf svarende til programmet for et digitalt Europa i overensstemmelse med Schweiz' lovgivning.

Bilag I til denne protokol indeholder den ikke-udtømmende liste over Schweiz' tilsvarende programmer, projekter, aktioner, aktiviteter, andre foranstaltninger eller dele heraf.

Schweiz' finansiering af retlige enheder, der er etableret i EU, er underlagt Schweiz' lovgivning om driften af forsknings- og innovationsprogrammer, -projekter, -aktioner og -aktiviteter, andre foranstaltninger eller dele heraf. Hvis der ikke ydes finansiering, kan retlige enheder, der er etableret i EU, deltage ved brug af egne midler.

ARTIKEL 13

Finansielle betingelser

Denne aftales artikel 8 finder ikke anvendelse på programmet for et digitalt Europa.

AFSNIT 3

DELTAGELSE I ERASMUS+-PROGRAMMET

ARTIKEL 14

Særlige vilkår og betingelser for deltagelse i Erasmus+-programmet

Schweiz' deltagelse i Erasmus+-programmet er betinget af, at der udpeges en national myndighed, at der oprettes et nationalt agentur, og at der udpeges et uafhængigt revisionsorgan i overensstemmelse med artikel 26, 27, 28 og 29 i forordning (EU) 2021/817.

Schweiz' deltagelse i Erasmus+-programmet får virkning fra den dato, hvor Europa-Kommissionen har accepteret den forudgående overensstemmelsesvurdering af det nationale agentur i henhold til artikel 28, stk. 2, i forordning (EU) 2021/817.

ARTIKEL 15

Finansielle betingelser

1. Denne aftales artikel 8 finder ikke anvendelse på Erasmus+-programmet.
2. Uanset denne aftales artikel 7, stk. 7, er den fordelingsnøgle, der skal anvendes i 2027 til beregning af det operationelle bidrag til deltagelse i Erasmus+-programmet, 70 % af den fordelingsnøgle, der er defineret i denne aftales artikel 7, stk. 6.

Liste over Schweiz' tilsvarende programmer, projekter, aktioner og aktiviteter eller dele heraf

1. Følgende ikke-udtømmende liste betragtes som programmer, projekter, aktioner, aktiviteter eller dele heraf svarende til Horisont Europa-programmet og Euratomprogrammet i Schweiz:
 - Bridge Proof-of-Concept
 - SNSF Project funding
 - SNSF Health & well-being
 - SNSF MARVIS
 - SNSF International Co-Investigator Scheme
 - SNSF National Centres of Competence in Research (NCCRs)
 - Ambizione
 - Spark
 - Funding programmes FOT

- Sustained Scientific User Laboratory for Simulation and Data-based Science at CSCS (User Lab)
- Swiss Data Science Center
- Swiss Plasma Center/Swiss Fusion Hub
- Swiss Light Source SLS
- Swiss Spallation Neutron Source (SINQ)
- SμS muon source
- Swiss Research Infrastructure for Particle Physics CHRISP
- Swiss X-ray Free Electron Laser SwissFEL
- Swiss-Norwegian beamline (SNBL)
- SwissChips Initiative
- Swiss Twins

2. Følgende ikke-udtømmende liste betragtes som programmer, projekter, aktioner, aktiviteter eller dele heraf svarende til programmet for et digitalt Europa i Schweiz:

[...]

PROTOKOL 2

DELTAGELSE I AKTIVITETER UNDER DET EUROPÆISKE FÆLLESFORETAGENDE FOR ITER OG FUSIONSENERGIUDVIKLING, ITER-AFTALEN OG AFTALEN OM DEN BREDERE TILGANG

ARTIKEL 1

Associeringens anvendelsesområde

Schweiz deltager som medlem af og bidrager til fællesforetagendet for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E) i overensstemmelse med artikel 2, litra c), i Rådets afgørelse 2007/198/Euratom¹ og dets vedtægter, der er knyttet hertil ("F4E's vedtægter"), og bidrager til det fremtidige videnskabelige og teknologiske samarbejde inden for kontrolleret nuklear fusion gennem Schweiz' associering til Euratomprogrammet.

ARTIKEL 2

Varigheden af Schweiz' deltagelse

1. Schweiz deltager som medlem af F4E fra den 1. januar 2026, og så længe F4E er etableret, forudsat at betingelserne i Rådets afgørelse 2007/198/Euratom er opfyldt.

¹ Rådets beslutning 2007/198/Euratom om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling og om tilståelse af fordele til det (EUT L 90 af 30.3.2007, s. 58).

2. Schweiz eller schweiziske enheder er støtteberettigede på de betingelser, der er fastsat i denne aftales artikel 4, for så vidt angår Unionens tildelingsprocedurer, hvorved budgetforpligtelserne i de programmer og aktiviteter eller dele heraf, der er omhandlet i denne protokols artikel 1, gennemføres inden for de frister, der er fastsat i nærværende artikels stk. 1. Schweiz eller schweiziske enheder er ikke berettiget til EU-finansiering i henhold til Unionens tildelingsprocedurer, hvorved der gennemføres budgetforpligtelser for 2021, 2022, 2023, 2024 eller 2025, uden at dette berører de gældende regler for støtteberettigelse for enheder i ikkeassocierede tredjelande, der er fastsat i basisretsakten eller andre regler vedrørende gennemførelsen af F4E-aktiviteten.

ARTIKEL 3

Særlige vilkår og betingelser for deltagelse i aktiviteterne under det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling

1. Uanset artikel 12, stk. 2, litra a), og artikel 82, stk. 3, litra a), i vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union og ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i Den Europæiske Union, der er fastsat i Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68 af 29. februar 1968¹, og i overensstemmelse med artikel 10 i F4E's vedtægter kan schweiziske statsborgere med fulde borgerrettigheder af direktøren for F4E udnævnes til F4E's personale.

¹ Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68 af 29. februar 1968 om vedtægten for tjenestemænd i De europæiske Fællesskaber og om ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i disse Fællesskaber samt om særlige midlertidige foranstaltninger for tjenestemænd i Kommissionen (EFT L 56 af 4.3.1968, s. 1).

2. Schweiz skal have stemmeret i F4E's bestyrelse og yde et årligt bidrag til F4E i overensstemmelse med bilag II til F4E's vedtægter.
3. Med forbehold af bestemmelserne i denne aftale, særlig artikel 4, kan schweiziske enheder deltage i alle F4E's aktiviteter på samme betingelser som dem, der gælder for retlige enheder inden for Euratom.
4. Repræsentanter for Schweiz deltager i F4E's møder i overensstemmelse med F4E's vedtægter.
5. Schweiz anvender protokollen vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter (protokol nr. 7 til TEUF) på F4E, dets direktør og personale i forbindelse med aktiviteter i henhold til Rådets afgørelse 2007/198/Euratom på følgende betingelser:
 - a) udvidelse af anvendelsen til Schweiz

Henvisninger til medlemsstaterne i protokollen vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter omfatter også Schweiz, medmindre andet udtrykkeligt fastsættes i de følgende bestemmelser.

- b) F4E's fritagelse for indirekte skatter (herunder moms)
- i) Der opkræves ikke schweizisk merværdiafgift (moms) for varer og ydelser, der eksporteres fra Schweiz. I tilfælde af varer og tjenesteydelser leveret til tjenestebrug til F4E i Schweiz skal opkrævet moms i overensstemmelse med artikel 3, andet afsnit, i protokol vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter tilbagebetales. Der indrømmes momsfrigtagelse, hvis den samlede købspris på de varer eller tjenesteydelser, der er angivet på fakturaen eller på et tilsvarende dokument, udgør mindst 100 CHF (inkl. skatter og afgifter).
 - ii) Momsen tilbagebetales efter indsendelse af de relevante schweiziske formularer til "Administration fédérale des contributions, Division principale de la TVA". Ansøgningerne behandles som hovedregel inden for tre måneder efter indsendelsen af ansøgningen og de nødvendige bilag.
- c) procedurer for anvendelsen af reglerne for personale ved Det Europæiske Fællesforetagende for ITER:
- i) For så vidt angår artikel 12, andet afsnit, i protokollen vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter fritager Schweiz ifølge egne retsprincipper F4E's tjenestemænd og øvrige ansatte, jf. artikel 2 i forordning (EKSF, Euratom, EØF) nr. 549/69¹ for alle skatter, der opkræves af de føderale, kantonale og kommunale myndigheder af lønninger, vederlag og honorarer, der udbetales af Den Europæiske Union, og som beskattes til fordel for Den Europæiske Union

¹ Rådets forordning (Euratom, EKSF, EØF) Nr. 549/69 af 25. marts 1969 om fastsættelse af de grupper af De europæiske Fællesskabers tjenestemænd og øvrige ansatte, på hvilke bestemmelserne i artikel 12, artikel 13, stk. 2, og artikel 14 i protokollen vedrørende Fællesskabernes privilegier og immuniteter skal finde anvendelse.

- ii) Schweiz betragtes ikke som en medlemsstat som i den i litra a) fastsatte betydning i forbindelse med anvendelsen af protokollens artikel 13 vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter.
- iii) F4E's tjenestemænd og øvrige ansatte samt medlemmerne af deres familie, der er tilsluttet ordningen for sociale ydelser for Unionens tjenestemænd og øvrige ansatte, tilsluttes ikke obligatorisk den schweiziske socialforsikringsordning.
- iv) Den Europæiske Unions Domstol har enekompetence i alle spørgsmål vedrørende forholdet mellem F4E eller Europa-Kommissionen og dets personale med hensyn til anvendelsen af Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68 og andre bestemmelser i EU-retten om arbejdsforhold.

6. Schweiz indrømmer også F4E alle de fordele, der er fastsat i bilag III til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, inden for rammerne af dets officielle aktiviteter.

ARTIKEL 4

Finanskontrol

1. F4E og Kommissionens tjenestemænd og andre personer, der er bemyndiget af F4E og Kommissionen, skal have passende adgang, herunder i elektronisk form, til arbejdssteder, arbejder og dokumenter og til alle de oplysninger, der er nødvendige for at gennemføre gennemgange og revisioner samt foranstaltninger til beskyttelse af Unionens finansielle interesser i overensstemmelse med denne aftales artikel 11 og 12. Denne adgangsret skal udtrykkeligt fremgå af kontrakter eller aftaler, der indgås ifølge de bestemmelser, som nærværende protokol henviser til.
2. De kompetente schweiziske myndigheder underretter straks F4E og Europa-Kommissionen om alle elementer, de får kendskab til, som kan give formodning om eventuelle uregelmæssigheder i forbindelse med indgåelsen og gennemførelsen af kontrakter og aftaler, der indgås i henhold til de bestemmelser, som denne protokol henviser til.
3. Uden at det berører anvendelsen af den schweiziske strafferet kan Europa-Kommissionen pålægge F4E administrative foranstaltninger og sanktioner i overensstemmelse med finansforordningen og Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95¹.
4. F4E's eller Europa-Kommissionens afgørelser, der vedtages som led i anvendelsen af denne protokol, og som indebærer en forpligtelse for andre end stater til at betale en pengeydelse, kan tvangsfuldbyrdes i Schweiz.

¹ Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1).

5. Påbuddet om fuldbyrdelse af en afgørelse i henhold til det foregående stykke udstedes i overensstemmelse med denne aftales artikel 14. F4E eller Europa-Kommissionen underrettes af den myndighed, der er udpeget af den schweiziske regering.

ARTIKEL 5

Finansielle betingelser

1. Denne aftales artikel 8 finder ikke anvendelse på denne protokol.
2. Uanset denne aftales artikel 7, stk. 7, er den fordelingsnøgle, der skal anvendes i årene 2026 og 2027 til beregning af det operationelle bidrag til deltagelse i F4E, 95,4 % af den fordelingsnøgle, som er defineret i denne aftales artikel 7, stk. 6.

ARTIKEL 6

Anvendelse på Schweiz' område af ITER-aftalen, aftalen om privilegier og immuniteter for ITER og aftalen om den bredere strategi

1. De kontraherende parter er enige om, at:
 - a) ITER-aftalen finder anvendelse på Schweiz' område, og at denne protokol med henblik på anvendelsen af denne artikel betragtes som en relevant aftale med henblik på nævnte aftales artikel 21

- b) aftalen om ITER's privilegier og immuniteter finder anvendelse på Schweiz' område, og at denne protokol ved anvendelsen af denne artikel betragtes som en relevant aftale med henblik på nævnte aftales artikel 24 og
- c) aftalen om den bredere strategi finder anvendelse på Schweiz' område, navnlig privilegier og immuniteter i henhold til artikel 13 og 14, stk. 5, i nævnte aftale, og at protokol med henblik på anvendelsen af denne artikel betragtes som en relevant aftale med henblik på nævnte aftales artikel 26.

2. Schweiziske statsborgere med fulde borgerrettigheder er på samme betingelser som statsborgere fra medlemsstaterne berettiget til at blive:

- a) udpeget af Euratom som repræsentanter i Rådet for Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER (ITER-aftalens artikel 6, stk. 1)
- b) udpeget af Rådet for Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER som ledende personale (ITER-aftalens artikel 6, stk. 7, litra d))
- c) personale udstationeret af Euratom i Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER (ITER-aftalens artikel 7, stk. 2)
- d) ansat direkte af Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER gennem udnævnelse af dens generaldirektør (ITER-aftalens artikel 7, stk. 2, og (4), litra b))

- e) udpeget af Euratom som repræsentanter for styringsudvalget for aktiviteterne under den bredere strategi og for projektudvalgene for aktiviteterne under den bredere strategi (artikel 3 og 5 i aftalen om den bredere strategi)
 - f) udpeget af styringsudvalget som sekretariatets personale (artikel 4 i aftalen om den bredere strategi)
 - g) udstationeret af Euratom til aktiviteter under den bredere strategi, dvs. som medlem af projektgrupperne eller som projektleder (artikel 6 i aftalen om den bredere strategi).
3. Hvis ITER-programmet, ITER-aftalen, aftalen om den bredere strategi eller aftalen om privilegier og immuniteter for ITER ændres, underrettes Schweiz skriftligt af Euratom.

ARTIKEL 7

Gensidighed

Retlige enheder hjemmehørende i Unionen kan deltage i Schweiz' programmer, projekter, aktioner, aktiviteter, andre foranstaltninger eller dele heraf svarende til dem, der gælder for ITER-organisationen, F4E eller den bredere strategi, i overensstemmelse med Schweiz' lovgivning. Bilag I til denne protokol indeholder den ikke-udtømmende liste over Schweiz' tilsvarende programmer, projekter, aktioner, aktiviteter, andre foranstaltninger eller dele heraf.

Schweiz' finansiering af retlige enheder, der er etableret i EU, er underlagt Schweiz' lovgivning om driften af forsknings- og innovationsprogrammer, -projekter, -aktioner og -aktiviteter, andre foranstaltninger eller dele heraf. Hvis der ikke ydes finansiering, kan retlige enheder, der er etableret i EU, deltage ved brug af egne midler.

ARTIKEL 8

Afsluttende bestemmelser

Denne protokol forbliver i kraft, så længe det er nødvendigt for alle de projekter, aktioner, aktiviteter eller dele heraf, der finansieres ved de EU-programmer, der er oplistet i denne protokols artikel 1, alle de aktioner, der er nødvendige for at beskytte Unionens finansielle interesser, og afslutningen af alle de finansielle forpligtelser, der følger af gennemførelsen af denne protokol mellem parterne.

Liste over Schweiz' tilsvarende programmer, projekter, aktioner og aktiviteter eller dele heraf

Følgende ikke-udtømmende liste betragtes som programmer, projekter, aktioner, aktiviteter eller dele heraf svarende til ITER i Schweiz:

[...]

PROTOKOL 3

DELTAGELSE I EU4HEALTH-PROGRAMMET

ARTIKEL 1

Associeringens anvendelsesområde

1. Schweiz deltager som associeret land i og bidrager til specifikke dele af EU4Health-programmet, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/522 af 24. marts 2021 om oprettelse af et EU-handlingsprogram for sundhed ("EU4Health-programmet") for perioden 2021-2027 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 282/2014¹ i den seneste udgave.
2. De specifikke dele af EU4Health-programmet, som Schweiz deltager i, og som det skal bidrage til, vedrører kriseberedskab som omfattet af aftalen om sundhed.

ARTIKEL 2

Varigheden af Schweiz' deltagelse

1. Schweiz deltager i EU4Health-programmet fra den 1. januar i året efter ikrafttrædelsen af aftalen om sundhed i den resterende del af EU4Health-programmet eller indtil udgangen af FFR 2021-2027, alt efter hvilken periode der er kortest.

¹ EUT L 107 af 26.3.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>.

2. Schweiz eller schweiziske enheder er støtteberettigede på de betingelser, der er fastsat i denne aftales artikel 4, for så vidt angår Unionens tildelingsprocedurer, hvorved budgetforpligtelserne i de programmer og aktiviteter eller dele heraf, der er omhandlet i EU4Health-programmet, gennemføres inden for de frister, der er fastsat i nærværende artikels stk. 1. Schweiz eller schweiziske enheder er ikke berettiget til EU-finansiering i henhold til Unionens tildelingsprocedurer, som gennemfører budgetmæssige forpligtelser for årene under FFR 2021-2027, forud for deltagelsen i EU4Health-programmet, jf. stk. 1, uden at dette berører de gældende regler for støtteberettigelse for enheder i ikkeassocierede tredjelande, der er fastsat i basisretsakten eller andre regler vedrørende gennemførelsen af EU-programmet eller -aktiviteten.

ARTIKEL 3

Særlige vilkår og betingelser for deltagelse i EU4Health-programmet

1. Schweiz deltager i EU4Health-programmet i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i denne aftale og i den retsakt, der er omhandlet i denne protokols artikel 1, samt alle andre regler vedrørende gennemførelsen af EU4Health-programmet i den seneste udgave.
2. Medmindre andet er fastsat i de vilkår og betingelser, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 1, kan retlige enheder etableret i Schweiz deltage i aktioner under EU4Health-programmet på betingelser svarende til dem, der gælder for retlige enheder, der er etableret i Unionen, herunder overholdelse af Unionens restriktive foranstaltninger.
3. Engelsk anvendes til procedurer vedrørende anmodninger, kontrakter og rapporter samt til andre administrative aspekter af EU4Health-programmet.

ARTIKEL 4

Finansielle betingelser

Denne aftales artikel 8 finder ikke anvendelse på denne protokol.

ARTIKEL 5

Afsluttende bestemmelser

Denne protokol forbliver i kraft, så længe det er nødvendigt for alle de projekter, aktioner, aktiviteter eller dele heraf, der finansieres ved EU-programmet som omhandlet i artikel 1, alle de aktioner, der er nødvendige for at beskytte Unionens finansielle interesser, og afslutningen af alle de finansielle forpligtelser, der følger af gennemførelsen af denne protokol mellem parterne.